

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Zory Šmolkové ve věci

žalobce: **JUDr. J. L., MHA**
zastoupený advokátem JUDr. Ing. Ondřejem Lichnovským
sídlem Palackého 151/10, 796 01 Prostějov

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 31, 602 00 Brno

o žalobě proti žalovaného ze dne 7. 2. 2023, č. j. 4798/23/5300-22444-712896, ve věci pokuty a navrácení lhůty v předešlý stav

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenu soudu dne 11. 4. 2023 se žalobce domáhal přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 27. 7. 2022, č. j. 3198911/22/3203-50521-803601, kterým správce daně zamítl odvolání a zastavil odvolací řízení ve věci odvolání proti platebnímu výměru ze dne 15. 9. 2020, č. j. 3453732/20/3203-50521-803601. Platebním výměrem uložil správce daně žalobci pokutu ve výši 30 000 Kč za nepodání následného kontrolního hlášení za období 2. čtvrtletí roku 2020 (dále jen „platební výměr“).
2. Žalobce namítl, že při doručování platebního výměru došlo k pochybením a za řádné doručení lze považovat teprve datum 4. 10. 2021, kdy byl nahlížet do spisu. Žalobce tvrdil, že mu byl platební výměr doručován právě v době stěhování jeho advokátní kanceláře na novou adresu. Správce daně odeslal platební výměr dne 17. 9. 2020, žalobce zaslal oznámení o změně adresy dne 18. 9. 2020. Platební výměr byl žalobci doručen fikcí dne 29. 9. 2020,

přestože na původní adrese kanceláře Stodolní 3 se nenacházelo žádné vhodné místo, kam by se dalo upozornění o uložení umístit. Bez řádně umístěného upozornění tak nejsou naplněny zákonné podmínky doručení. Za účelem zjištění, že upozornění nemohlo být v souladu se zákonem vhozeno na jiné vhodné místo navrhuje žalobce provést ohledání na místě za součinnosti majitele nemovitosti a vyšetřovací pokus za účasti poštovní doručovatelky. Správci daně bylo již v době odesílání platebního výměru známo, že se mu písemnosti vracejí se sdělením, že adresát „nemá schránku“ a za takovéto situace byl povinen vyvinout alespoň základní snahu o zjištění problému, případně za účelem šetření práv žalobce aplikovat ustanovení § 26 odst. 1 písm. c), resp. e) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“).

3. Žalobce dále požádal o navrácení lhůty v předešlý stav, kde poukazoval na skutečnost, že mu všechny orgány veřejné moci doručují do datové schránky advokáta, proto žalobce nemohl očekávat, že mu správce daně bude doručovat na adresu, kde již v té době nesídlil. Dalším důvodem pro navrácení lhůty měla být skutečnost, že v době covidové pandemie se advokátní kancelář, pro níž žalobce poskytuje své služby, potýkala se zvýšenou nemocností lidí a čelila zvýšené potřebě právních služeb, což vedlo k enormnímu vytížení žalobce.
4. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout a odkázal na argumentaci napadeného rozhodnutí a rozhodnutí o navrácení lhůty v předešlý stav. Platební výměr byl vydán dne 15. 9. 2020 a doručen žalobci v souladu s § 44 odst. 3 daňového řádu. Z doručky je zřejmé, že adresát nebyl zastižen a zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 17. 9. 2020. Oznamovaná změna adresy pro doručování tak nemohla být v době vydání platebního výměru jakkoli správcem daně reflektována. Ze sdělení poskytovatele poštovních služeb „nemá schránku“ nelze dovozovat porušení § 46 odst. 2 daňového řádu. Domovní schránka není jediným místem, kam lze oznámení vložit a ani judikatura nevyklučuje, aby bylo upozornění zanecháno na jiném vhodném místě. Žalobce měl zřízenou toliko profesní datovou schránku, přičemž platební výměr byl vydán v řízení týkajícím se jeho vlastní daňové povinnosti. Platební výměr byl tudíž doručován v listinné podobě na žalobcem nahlášenou adresu pro doručování písemností. Za závažný důvod podle § 37 odst. 2 daňového řádu nelze dle žalovaného považovat obecné tvrzení žalobce související s pandemií covid, kdy v odvolání jen tvrdil, že byl v důsledku pandemie covidu velmi pracovně vytížen. Žalobce netvrdil a nedoložil, že právě v důsledku onemocnění covid nebo karantény mu marně uplynula lhůta pro podání odvolání proti platebnímu výměru.
5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Rozhodoval v souladu s § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání.
6. Podle § 37 odst. 1 daňového řádu je osoba zúčastněná na správě daní oprávněna požádat správce daně o navrácení lhůty v předešlý stav.
7. Podle § 37 odst. 2 daňového řádu povolí správce daně ze závažného důvodu navrácení lhůty stanovené daňovým zákonem nebo správcem daně v předešlý stav, pokud před podáním žádosti lhůta již uplynula, a nově stanoví den jejího uplynutí.
8. Podle § 37 odst. 3 daňového řádu musí být žádost o navrácení lhůty v předešlý stav podána do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod zmeškání lhůty.

9. Podle § 113 odst. 1 písm. c) daňového řádu správce daně, jehož rozhodnutí je odvoláním napadeno, odvolání zamítne a zastaví odvolací řízení, pokud je podané odvolání nepřípustné nebo bylo podáno po lhůtě.
10. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobce podal dne 31. 1. 2011 žádost o zasílání korespondence týkající se veškerých daňových povinností jeho osoby na doručovací adresu Stodolní 3, Ostrava. Z platebního výměru ze dne 14. 9. 2020 soud zjistil, že byl předán k odeslání dne 15. 9. 2020. Z doručky platebního výměru plyne, že adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky (písemnosti) a bylo zanecháno poučení, zásilka (písemnost) byla připravena k vyzvednutí dne 17. 9. 2020. Součástí spisu je rovněž oznámení žalobce o změně registračních údajů, tj. změna adresy pro doručování. Toto oznámení bylo žalobcem podáno dne 18. 9. 2020 a téhož dne doručeno správci daně. Dne 7. 10. 2021 byla správci daně doručena žádost o navrácení lhůty v předešlý stav podle § 37 odst. 1 daňového řádu a odvolání proti platebnímu výměru.
11. Žádost o navrácení lhůty žalobce odůvodnil tím, že správce daně doručoval na adresu, kde nebyl k zastížení a dále situací ohledně pandemie covidu, tedy zvýšenou nemocností lidí a zvýšené potřebě právních služeb. Správce daně žádost zamítnul rozhodnutím ze dne 5. 11. 2021, č. j. 3922755/21/3203-50521-803601, neboť dospěl k závěru, že pro vyhovění žádosti nebyly splněny zákonné podmínky. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, to však žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 7. 2022, č. j. 26048/22/5100-41451-609776, zamítl. Ztotožnil se přitom s právním posouzením správce daně.
12. Následně správce daně rozhodl o odvolání proti dodatečným platebním výměrům dle § 113 odst. 1 písm. c) daňového řádu. Odvolání zamítl a odvolací řízení zastavil, protože odvolání bylo podáno po lhůtě. Rovněž proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání. Rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správce daně, je nyní předmětem přezkumu zdejšího soudu na základě žalobcem podané žaloby.
13. Již výše uvedenou relevantní právní úpravu lze shrnout takto.
14. Žádost o navrácení lhůty v předešlý stav musí být podána do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod zmeškání lhůty, přičemž správce daně povolí takovéto navrácení lhůty v případě, že před podáním žádosti lhůta již uplynula. Takto rozhodnout může správce daně v případě, kdy zjistí, že pro navrácení lhůty svědčí závažný důvod; zároveň správce daně nově stanoví den uplynutí lhůty.
15. Pokud pak jde o rozhodnutí správce daně o zamítnutí odvolání a zastavení odvolacího řízení, správce daně zkoumá při vydání tohoto typu rozhodnutí pouze podmínky odvolacího řízení, přičemž obsahem samotného odvolání se nezabývá. Na základě toho, že žádost o navrácení lhůty byla pravomocně zamítnuta, je nutné dospět k závěru, že odvolání proti platebnímu výměru bylo podáno po lhůtě. Samotné odvolací důvody se tedy již nepřezkoumávají.
16. Co se týče soudního přezkumu, rozhodnutí o nenavrácení lhůty v předešlý stav, resp. rozhodnutí o odvolání proti němu, nelze napadnout samostatně žalobou, nýbrž je nutno postupovat způsobem, který zvolil žalobce, tj. žalobou napadnout až konečné rozhodnutí o odvolání; viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 9 As 88/2007-49, či ze dne 18. 2. 2016, č. j. 4 Azs 11/2016-22. To zároveň znamená, že soudní přezkum je v posuzované věci omezen toliko na přezkoumání zákonnosti rozhodnutí tzv.

předběžné povahy. Zdejší soud se nemůže zabývat zákonností samotného platebního výměru, a to včetně procesní stránky posuzované věci.

17. Mezi stranami fakticky panuje spor ohledně výkladu neurčitého právního pojmu „závažné důvody“ dle § 37 odst. 2 daňového řádu. Žalobce ma za to, že jím uvedené důvody lze pod daný pojem podřadit, žalovaný s tím nesouhlasí.
18. Jak uvádí důvodová zpráva k daňovému řádu: *„instrument navrácení lhůty v předešlý stav by měl mít charakter výjimečného nástroje, kterým lze zmírnit dopady některých závažných životních situací. Neměl by tedy sloužit k podpoře osob, které bez existence objektivní překážky zmeškají stanovenou lhůtu a o plnění svých povinností se začnou aktivně zajímat až poté, co jsou v prodlení, resp. po prekluzi příslušného práva“.*
19. Cílem navrácení lhůty v předešlý stav je obnovení jejího běhu a stanovení nového dne jejího skončení. Jak vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 2. 2015, č. j. 7 Azs 13/2015-28, závažné důvody, které představují překážku, jež bránila účastníkovi řízení učinit zmeškaný úkon, musí být objektivní povahy, tj. takové, které nastaly nezávisle na vůli žadatele o navrácení lhůty, přičemž závažnost těchto důvodů se posuzuje vždy podle okolností konkrétního případu.
20. Rozhodnutí o žádosti o navrácení lhůty je tak založeno na výkladu tohoto neurčitého právního pojmu správcem daně. Je pak výlučně věcí žadatele, aby v žádosti uvedl důvody, pro které o navrácení lhůty žádá, a tyto důvody správci daně odpovídajícím způsobem doložil (§ 92 odst. 3 daňového řádu). Žadatele tedy v řízení o žádosti tíží břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně tvrzení, podle kterého jsou v daném případě naplněny závažné důvody.
21. Žalobce předně namítl, že takovým důvodem je skutečnost, že se žalobce nemohl se zásilkou obsahující platební výměr seznámit, respektive si nemohl zásilku v úložní době vyzvednout. Žalobce totiž uvádí, že dle § 46 odst. 2 daňového řádu je doručovatel povinen vhodit upozornění o uložení písemnosti na vhodné místo, přičemž ze zadní strany obálky je zřejmé, že na doručovaném místě se nenacházela žádná schránka žalobce.
22. Krajský soud se proto zabýval otázkou, zda žalobcem uváděné nedostatky při doručování nastaly a zda mu bez jeho zavinění bránily ve vyzvednutí zásilky a seznámení se s jejím obsahem. Jak již bylo zmíněno výše, ve vztahu k existenci závažného důvodu ve smyslu § 92 odst. 3 daňového řádu tíží důkazní břemeno adresáta zásilky. Doručenka má přitom povahu veřejné listiny a není-li prokázán opak, potvrzuje pravdivost toho, co je v ní osvědčeno. Uvedený důsledek lze spojovat s takovou doručenkou, jež obsahuje všechny náležitosti, které vyžaduje příslušný právní předpis (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2020, č. j. 6 Afs 231/2020-44). Soud konstatuje, že posuzovaná doručenka má všechny předepsané náležitosti dle § 51 odst. 2 daňového řádu a je tedy veřejnou listinou ve smyslu § 51 odst. 1 daňového řádu, proto je nutno vycházet z pravdivosti údajů na ní uvedených. Z § 46 odst. 2 dále plyne, že upozornění na uložení písemnosti se vkládá do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky nebo na jiné vhodné místo. Jako jiné vhodné místo může sloužit jakékoliv vhodné místo, jako je například domovní nástěnka či vstupní dveře, náležitostí doručenky však není specifikace, které konkrétní jiné vhodné místo sloužilo pro umístění výzvy s poučením.
23. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ten, kdo hodlá úspěšně zpochybnit doručení písemnosti, musí předložit taková skutková tvrzení, která jsou skutečně způsobila

doručení a údaje na doručence zpochybnit tím, že vytvářejí věrohodnou verzi reality, podle níž předmětná zásilka doručena nebyla (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2006, č. j. 2 Afs 158/2005-82, ze dne 29. 11. 2007, č. j. 1 Afs 7/2007-169 a ze dne 31. 3. 2010, č. j. 9 As 65/2009-61).

24. Tvrzení žalobce však směřují ke skutečnosti, že na místě se nenacházela žádná schránka či místo, kam by bylo možno písemnost „vhodit“. K tomu lze zdůraznit i formulaci důkazních návrhů (ohledání na místě a vyšetřovací pokus), kdy žalobce tyto navrhuje za účelem zjištění, že upozornění nemohlo být v souladu se zákonem „vhozeno“ na jiné místo. Žádná konkrétní tvrzení stran toho, že by upozornění nemohlo být umístěno např. na vstupní dveře budovy však žaloba neobsahuje. Žalobce tak nepředložil žádnou skutkovou verzi, který by vylučovala skutečnost, že zásilka (písemnost) byla zanechána na jiném vhodném místě (např. na vstupních dveřích), tak jak je uvedeno na doručence, která je v tomto případě veřejnou listinou. Za této situace považuje soud za nadbytečné provádět žalobcem navržené důkazní návrhy. Otázka existence poštovní schránky či jiného vhodného místa pro „vhození“ pak není v tomto případě podstatná. Nelze zároveň pominout, že námitku nemožnosti zanechání upozornění o uložení písemnosti na místě samém a související důkazní návrhy vznáší žalobce až v průběhu soudního řízení. K tomu soud poznamenává, že podle ustálené judikatury nelze nedostatečnou aktivitu daňového subjektu v daňovém řízení „dohánět“ v řízení před soudem (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 2 Afs 35/2009-124 a ze dne 25. 3. 2021, č. j. 6 Afs 223/2020-28). Žalobce neuvedl, že by zde existovala překážka, pro kterou tyto důkazní návrhy nemohl vznést již v řízení před správcem daně či žalovaným a svou pasivitu v předcházejícím řízení tudíž nijak neodůvodnil. Z tohoto důvodu považuje soud žalobní námitku za nedůvodnou a důkazní návrhy neprovedl.
25. Pokud se týče námitky stran doručování do datové schránky advokáta, soud neshledává ani tuto námitku důvodnou. Problematikou mnohosti datových schránek a doručováním do nich se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud, zmínit lze např. rozhodnutí ze dne 6. 1. 2016, č. j. 8 As 109/2015-38, které relevantní judikaturu k této problematice shrnuje a uvádí: *„Z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že při doručování je nezbytné rozlišovat typ datové schránky a povahu doručované písemnosti v závislosti na roli a postavení adresáta, jehož se písemnost týká. Pro dodržení zákonného postupu musí povaha písemnosti odpovídat typu datové schránky, do níž má být doručováno, a roli adresáta v řízení. Do jednotlivých typů datových schránek tak lze řádně doručovat pouze dokumenty, které souvisí s činností či postavením držitele dané datové schránky. Nemá-li účastník zřízen typ datové schránky odpovídající povaze doručované písemnosti, bude se účastníkovi doručovat tak, jako by neměl datovou schránku zřízenou.“*
26. Platební výměr se týkal vlastní daňové povinnosti žalobce, nikoli výkonu jeho advokátní činnosti, pro který měl žalobce zřízenou datovou schránku ve smyslu § dle 4 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Správce daně tak nepochybil, pokud doručoval žalobci platební výměr prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb, a to zvláště za situace, kdy žalobce sám požádal správce daně o doručování na adresu Stodolní 3, Ostrava.
27. Nelze přisvědčit ani námitce, že měl správce daně postupovat v souladu s § 26 odst. 1 daňového řádu. S ohledem na výše zmíněný skutkový děj soud konstatuje, že žalobce byl pro správce daně osobou známého pobytu. Skutečnost, že se žalobci nepodařilo vhodit

zásilku do poštovní schránky a žalobce správci daně doručil oznámení o změně adresy pro doručování až po datu, kdy se již (zjevně) nevyskytoval na původní adrese, nelze klást k tíži správci daně. Ten v souladu s žádostí žalobce doručoval na poštovní adresu jím zvolenou. Zásilka byla správci daně vrácena s vyznačením o zanechání poučení, resp. upozornění o uložení. V tom soud nespatřuje žádný „problém“, o jehož zjištění by měl správce daně usilovat, jak namítl žalobce.

28. Závěrem soud neshledal důvodnou námitku stran závažných důvodů pro existenci covidového stavu či přetížení žalobce, která byla v žalobě i předcházejícím řízení vznesena pouze velmi obecným způsobem. Žalobce netvrdil ani nedoložil, že by mu byla znemožněno kontrolovat, např. z důvodu vlastního zdravotního stavu, zda mu na místě původní adresy byla zanechána upozornění o uložení či podat odvolání. Naopak uvedl, že v době covidového stavu byl enormně vytížený z důvodu zvýšené potřeby právních služeb, tedy mohl aktivně vykonávat svou činnost, leč ztížene. Soud tak neshledává pochybení v hodnocení daňových orgánů, které tento důvod jako závažný nekvalifikovaly, neboť žalobce byl v dané době objektivně způsobilý si předmětné upozornění vyzvednout.
29. S ohledem na výše uvedené soud žalobu zamítl v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
30. Procesně úspěšnému žalovanému (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) nevznikly v řízení žádné náklady převyšující jeho běžnou činnost, soud proto rozhodl o náhradě nákladů řízení tak, jak je uvedeno ve II. výroku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 28. listopadu 2024

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu